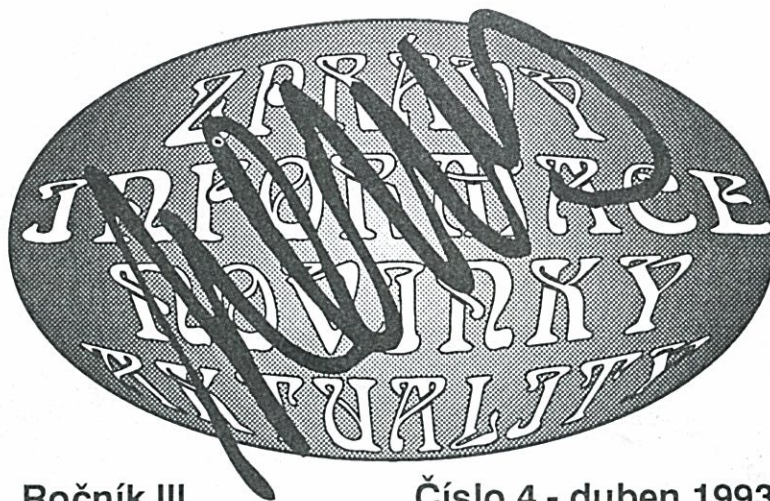

Ročník III.

Číslo 4 - duben 1993

Naposled...

"Po deseti letech věrných služeb ukončí svůj plodný život náš společný přítel a spolehlivý pomocník EC 1045" - praví se v oznámení, kterým pracovníci CVISu VUT dali na vědomí, že 30. březen 1993 je dnem služby počítače na VUT - dnem posledním. Loučení s ním bylo slavné, dostavilo se téměř kompletní kolegium rektora a přišli i další významní hosté, neboť - jak několikrát zaznělo z úst slavnostních řečníků - jedna etapa počítačů se nadobro uzavírá. Optimistické je, jak řekl pan rektor, že počítače odcházejí, ale my přežíváme.

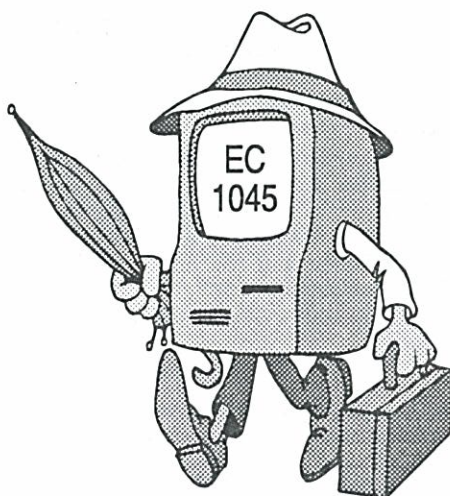
(mar)

Foto: Milena Zelenková

DNES V ČÍSLE

Studium na elektrotechnické fakultě - Rozhovor s profesorem Vladimírem Preclíkem - Jaké jsou naše platy - Aula na Veveří - Vědecká konference studentů na VA - Prorektor Kratochvíl do dozorčí rady Grantové agentury ČR - Rekreace dětí v Polsku - Feldpost Česká technika Brno - Technika hledá svou tvář - Poznámka z procházky - Klíč k Evropě - Konkurs - Sociální studie studenta - Rektorát informuje

Ke Dni učitelů

Mezi 50 učiteli a studenty, kteří byli vyznamenáni v sobotu 27. března při příležitosti Dne učitelů a výročí narození J. A. Komenského, byl i prorektor pro vzdělávací činnost VUT Prof. Ing. Jiří Kratochvíl, DrSc. Pan prorektor ve staroslavném Karolinu převzal z rukou ministra školství, mládeže a tělovýchovy Petra Piňhy medaili prvního stupně za "Rozvoj metody konečných prvků a její zavedení do výroby a praxe".

Za pedagogickou vědeckou práci předal ministr dvě Ceny ministra školství a dvě zvláštní ocenění udělil za celoživotní dílo - a to profesoru Daliboru Povolnému a profesoru Ludvíku Václavkovi.

Studenti, kteří Českou republiku úspěšně reprezentovali, především na mezinárodních olympiádách, převzali věcné ceny.

(red)

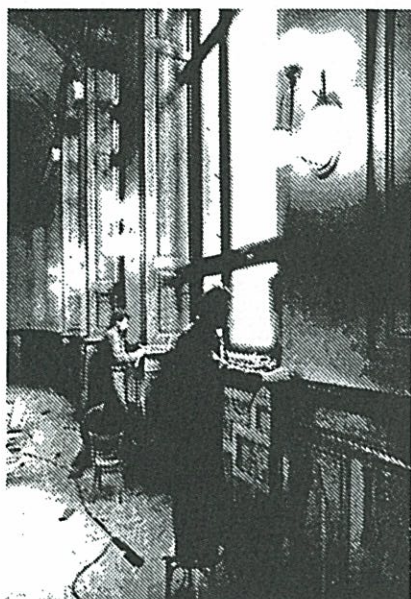

Foto: Přemysl Janíček

Aula před premiérou

Vedení stavební fakulty přislíbilo zabezpečit obnovu reprezentačních prostor v historické budově na Veveří 95.

I když původní záměry neurčovaly přesně časový horizont jejich zprovoznění (byl závislý především na finančních zdrojích), stalo se předání čestného doktorátu VUT významnému stavebnímu odborníkovi impulsem pro urychlení prací na obnově funkce auly. Práce, na které bylo již v roce 1992 vynaloženo 1137 tis. Kč, si v roce 1993 vyžadují náklady ve výši 1660 tis. Kč, na jejichž pokrytí uvolňuje VUT v tomto roce částku 1250 tis. Kč.

Pracovníci stavební fakulty ve spolupráci s hlavním dodavatelem interiérových prací Technologicko-inženýrské služby s.p. Bučovice a dalšími, zajišťují ve velmi krátkém termínu (6 týdnů) důstojné prostředí pro možnost usku- tečňování slavnostních aktů fakulty i VUT v re- novovaných historických prostorách.

Ing. Tíbor Horoščák, CSc.
tajemník fakulty stavební

Rektorát informuje

• DOZORČÍ RADA GRANTOVÉ AGENTURY ČR

Prorektor pro vzdělávací činnost Prof. Ing. Jiří Kratochvíl, DrSc. se stal členem dozorčí rady Grantové agentury České republiky. Oznámení o zvolení Parlamentem předal panu prorektorovi ve čtvrtek 15. dubna předseda Poslanecké sněmovny Milan Uhde. Dozorčí rada má deset členů, z toho je pět z Moravy a pět z Čech.

• SOUTĚŽ O ZNAK VUT

Porota soutěže o znak VUT se sešla v pátek 5. dubna, aby zhodnotila zaslané návrhy od pěti autorů. Porota rozhodla, aby zaslané návrhy byly předloženy k připomínkování kolegiu rektora, akademickému senátu a vůbec celé akademické obci. Zaslané návrhy si je možno prohlédnout na výstavce v budově rektorátu. Stanovisko poroty zní, že žádný ze zaslaných návrhů nelze považovat za definitivní - po uzavření připomínkování porota vybere jednoho ze soutěžících, jehož návrh se nejlépe blíží podmínkám zadané soutěže (viz VUT News 12/1992).

• HONORIS CAUSA

V pátek 14. května se v 10. 30 hod. bude konat slavnostní rozšířené zasedání Vědecké rady VUT v Brně, při kterém bude udělena čestná vědecká hodnost doktor věd Siru Franku Lampovi. Slavnostní zasedání se bude konat v aule VUT na FASTu - Veveří 95. Odpoledne ve 12, 30 hod. bude položen základní kámen Technologického parku Brno v areálu VUT Pod Palackého vrchem v prostoru před strojní fakultou.

In memoriam

Dne 3. dubna 1993 zemřel po velmi krátké nemoci Doc. Ing. Milan Rochla. Ještě v lednu působil na ústavu pozemního stavitelství FAST. Ze desítky let vychovával tisíce stavebních odborníků, kteří na něj vděčně vzpomínají. Celý život se zabýval stavitelstvím - uměním sestavit dané výrobky do optimálního funkčního systému. Dílo, které stále aktualizoval, se nazývá prostě "Stavební tabulky". Desítky let bylo toto dílo nepostradatelnou pomůckou všech stavebních projektantů i výrobců. Není v republice stavební ani architekt, který by neznal "Rochlu" z VUT v Brně, jak se tabulkám všeobecně říkalo.

Díky mu za jeho celoživotní práci. Loučíme se s pedagogem, který vykonával významnou práci, s přítelem studentů i kolegů a bohužel i s tabulkami "Rochla".

Ing. Marie Sedláčková, CSc.
ústav pozemního stavitelství FA VUT Brno

Jaké jsou naše platy?

Ubohé, to víme všichni. A to i přes nárůst, o kterém nás informoval pan dr. Bohuslav Šauer v minulém čísle tohoto časopisu. Je však známo, že člověka, který má potíže - zejména finanční - značně uklidní zjištění, že někdo je na tom ještě hůře.

Bruselská centrála TEMPUSu vydala nedávno přehled platů v postkomunistických zemích. Srovnání je provedeno přepočtem na evropskou jednotku (ECU), a jak je zřejmé nejsme na tom nejhůř. Uvedená čísla jsou průměry, rozptýlení hodnot je značný, obvykle 20 %

v obou směrech. Jde o hrubé platy ve státních školách.

V citovaném materiálu je uvedena podobná tabulka i pro soukromé školy v těchto zemích: ALB, CZ, H, LV, LT a PL. Výrazné zvýšení je patrné pouze v Maďarsku a Lotyšsku. Naproti tomu v Polsku a u nás rozdíl proti státním školám nepřesahuje 15 %.

(Aby nedošlo k omylu - SLO znamená Slovinskou!)

Prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc.

	ALB	BG	CZ	EE	H	LV	LT	PL	RO	SLO
Sekretářka	15	58	160	24	156	23	16	145	60	372
Technik	23	65	240	48	235	30	24	210	56	470
Asistent	24	82	265	52	235	36	20	210	65	677
Docent	27	124	285	65	295	38	34	214	76	787
Profesor	34	142	320	84	720	45	52	365	106	910

● KONKURS ● KONKURS ●

Děkan elektrotechnické fakulty VUT v Brně vypisuje konkurs na přijetí do postgraduálního doktorandského studia v oborech:

- elektronika
- kybernetika a informatika
- elektrotechnická a elektrotechnická technologie

Vědní zaměření: teoretická elektrotechnika, elektrické stroje a přístroje, elektrická trakce a elektrické pohony, energetika, radioelektronika, sdělovací technika po vedeních, technická kybernetika, měřicí technika, výpočetní technika, bionika, kvantová elektronika a optika, elektrotechnologie.

Požadované vzdělání VŠ, předpoklady k vědecké práci a znalost anglického jazyka.

Uzávěrka konkursu: 15. 5. 1993

Příjmací zkoušky se budou konat 25. května 1993, uchazeči budou pozváni písemně.

Příhlášky jsou k dispozici na vědeckém oddělení děkanátu FE VUT v Brně, Údolní 53, budova I, 1. poschodí, tel. 05/332459, fax 05/334394.

Konference

Mezinárodní konference Brno-Bratislava-Vídeň se konala pod záštitou primátora města Brna Ing. Horáka ve dnech 31. března a 1. dubna v sále rektorátu VUT v Brně. Uspořádal ji Český svaz stavebních inženýrů ve spolupráci s Österreichischer Ingenieur und Architektenverein a Internationale Gesellschaft für Stadtgestaltung.

Účastníci konference z Bratislavy, Vídně, příhraničních měst a Brna - i z VUT projednali možnosti a podmínky sblížení městských oblastí Brna, Bratislavy a Vídně jako příklad možných kooperací s cílem ekonomického rozvoje regionů v následujících oblastech:

- přírodní prostředí a ekologie
- stavební prostředí a kvalita života
- hospodářská činnost a pracovní místa
- doprava a dopravní spojení

Byly definovány možnosti spolupráce výměnou zkušeností a okruhy konkurence regionálních center. Účastníci se shodli, že rozvoj duševního a kulturního potenciálu a využití přírodních a hospodářských zdrojů jsou ve společném zájmu zúčastněných regionů.

Oblasti určené k podrobnějšímu zpracování byly shrnuty do závěrečného memoranda, které konference přijala. Jedná se o tyto oblasti: společné problémy vodohospodářské, prostorové nároky a možnosti pro rekreaci a cizinecký ruch, nástroje a koordinace plánování, nástroje realizace plánů (právo, finance, postupy), biokoridory a přírodní chráněná území, otázky migrace přes hranice, nakládání s odpady a tvorba sídel a krajiny.

Účastníci konference se shodli na nezbytnosti další spolupráce - výměně expertů, společném pořádání konferencí a specializovaných seminářů, zadávání výzkumných prací a expertiz a podobně.

Ing. Miroslav Loutocký
ČSSI

Studium na elektrotechnické fakultě INŽENÝREM PODLE KREDITŮ

Na FE VUT v Brně je na denním inženýrském studiu zaveden kreditní systém. Tento systém je odvozen od návrhu kreditního systému připravovaného zeměmi Evropského společenství. Jeho cílem je rozvolnění studia v prostoru i čase.

Studentovi poskytuje určitý prostor pro svobodnou volbu předmětů, které ho zajímají a čas potřebný pro zvládnutí studijních povinností. K tomu, aby mohl student pokračovat ve studiu je ovšem stanoven minimální roční kreditový přírůstek. Tento systém zavádí volitelné kursy, které studentům zajistí i po snížení počtu oborů studia na elektrofakultě žádanou pestrost a univerzálnost jejich vzdělání.

Přijímání studentů se provádí na základě přijímací zkoušky. Při přijímacím řízení se vyhodnocují pouze výsledky písemné zkoušky. Tím je odstraněna subjektivita v úrovni hodnocení z různých středních škol. První semestr prvního ročníku je považován za prodloužené přijímací řízení. Student není po přijetí zařazen na nějaký konkrétní obor.

Během prvního stupně studia má student za povinnost získat 120 kreditů. Tento požadavek se mu může podařit splnit za dva, nejvýše za tři roky. Učební plán prvního semestru je složen z povinných kursů. Zkoušky během prvního semestru se neklasifikují, jen se hodnotí body.

K tomu, aby student mohl pokračovat ve studiu je nutné, aby vyhověl u jednotlivých zkoušek a aby měl celkový bodový zisk větší, než je stanovená hranice.

Neúspěšným studentům je ještě dána možnost pokračovat na paralelním bakalářském studiu, které poskytuje absolventům ukončené vysokoškolské vzdělání s praktickou orientací. Není přípravou pro inženýrské studium a trvá tři roky.

Po prvním semestru se vybírají studenti pro obory informatika a sdělovací technika, které mají dále své učební plány.

Od 2.semestru si vedle povinných může student zapisovat ještě doporučené kursy. Za každou úspěšně složenou zkoušku je studentovi přiznán určitý počet kreditů. Podmínkou absolvování 1.stupně studia je úspěšné

ukončení všech předepsaných kursů, získání minimálního počtu kreditů (120) a úspěšné složení souhrnné zkoušky. Tato zkouška má jen dva stupně hodnocení: prospěl, neprospěl.

Po jejím úspěšném složení student obdrží osvědčení, které ho opravňuje k tomu, že může kdykoliv pokračovat na druhém stupni studia. Na závěr 1.stupně studia se provádí výběr studentů pro studium na zbývajících oborech. Výběr se řídí pravidly nabídky a poptávky při snaze vedení fakulty podpořit zatím neatraktivní, avšak pro praxi důležité a žádané obory.

Druhý stupeň studia má nominální délku tři roky, faktická délka je dána dobou potřebnou pro získání 180 kreditů. Každý obor je charakterizován kmenem povinných kursů, které tvoří více než polovinu kreditů. Vedle nich jsou vypisovány tři bloky volitelných kursů:

odborné, podpůrné technické a všeobecné vzdělávací (netechnické).

Na poslední je rezervováno zhruba 10% kreditů. Každý obor má právo po dosažení 120 kreditů na druhém stupni udělovat studentům titul "bakalář".

Součástí druhého stupně inženýrského studia je vypracování a obhajoba diplomové práce a složení státní závěrečné zkoušky.

Ing. František Votápek
ÚMEC FE-VUT Brno

Zástupkyně města Bratislavy přednáší na konferenci regionální vazby Bratislavy na Vídeň

Rozhovor s profesorem Vladimírem Preclíkem

V KUMŠTU NELZE LHÁT

Prvním lednem 1993 byla při VUT v Brně akreditována fakulta výtvarných umění. Brno se tak po mnoha letech touhy a úsilí nemála jedinců mít v moravské metropoli vysokou výtvarnou školu konečně dočkalo.

V 1. ročníku fakulty studuje již 46 posluchačů, kteří akreditaci včetně pedagogů přešli z Ústavu výtvarných umění fakulty architektury. Pracují v šesti ateliérech - a to ateliéru sochařství, ateliéru kresby a grafiky, ateliéru malby, ateliéru designu vizuálních komunikací, ateliéru video-artu a ateliéru konceptuálních tendencí.

V letošním roce se na fakultu přihlásilo 254 uchazečů, přijato ke studiu bude 28 posluchačů.

V čele fakulty stojí profesor akademický sochař Vladimír Preclík, kterého jsem požádala o rozhovor.

Jaká bude koncepce studia na fakultě a jaké obory zde bude možno studovat?

Naší snahou je vychovat všestranně vzdělané mladé umělce, a proto v 1. ročníku projdou posluchači všemi ateliéry, aby se mohli zodpovědně rozhodnout, v kterém ateliéru a u kterého pedagoga chtějí dále studovat. Stává se, že mladí lidé mají o svých schopnostech často mylné představy - třeba na školu vstupují s úmyslem stát se malířem a přitom se ukáže, že se jedná o rozeného sochaře.

Statut fakulty ještě není hotov, ale snad již mohu říci, že bakalářské studium bude čtyřleté a úplné vysokoškolské bude trvat šest let.

Myslíte, že je mezi studenty 1. ročníku nějaký výrazný talent?

Myslím, že ano - odpusťte, že nebudu nikoho jmenovat. Já tomu říkám spíše barva talentu - každý talent má svou barvu, má svou chuť. Mou povinností je rozšiřovat barvu talentu a dávat mu takové úkoly, které talent v plné šíři rozvinou. Výrazný talent nesmí zakrňt tím, že dostává stejné úkoly jako ostatní. To je výhodou individuálního studia vůbec.

Foto: Přemysl Janíček

V rozhovoru pro Ateliér č. 4/93 jste řekl, že škola by měla plnit hlavně svůj původní smysl - učit a naučit. Naučit se lze teorii umění, lze se naučit řemeslo, ale myslíte, že je možné naučit se být sochařem či výtvarníkem? Lze se naučit být umělcem?

Myslím, že jste to řekla velmi přesně. Umělcem se nedá naučit - nelze říci, že čím déle se kdo bude učit, tím větším bude umělcem. Ale umění - konkrétně výtvarné umění v sobě obsahuje velké procento řemesla, snad 80 % - a bez něho se sochař, grafik, výtvarník neobejde. Většinou nejsou studenti ze středních škol dostatečně vybaveni. Stává se, že to, co se naučili, musí tady rychle zapomenout. Jejich předchozí výuka šla třeba někam jinam, po efektu, po řemeslný mache. Ta macha - to je něco, co studentovi vlastně brání, aby šel dál, je to taková zbytečná suverenita. Naučí se kreslit, na střední škole exceluje - ale tady vyžadujeme něco jiného. My vyžadujeme hloubku poznání až na vědecké bázi, nesmí znalosti zůstat pouze na povrchu. Posluchači musí být natolik komunikativní - ne zahledění sami do sebe, aby přiznali, že je to špatné. Při známkování jsem byl hodně ostrý - dva z nich mají trojku. To je varování. Chtěl bych zde mít skutečně jen posluchače, kteří to mohou někam dotáhnout. Jinak by to bylo oboustranné trápení a ztráta času.

Ve výše vzpomínaném rozhovoru, jste se vyjádřil, že mladé umělce chcete naučit sebedůvěře i sebeovládání. Sebeovládání je jistě nezbytná schopnost, aby člověk dokončil započatou práci, ale nemůže přílišné sebeovládání zabránit tomu, aby člověk vytvořil něco nového, nemusí v určitém okamžiku tvorby tuto vlastnost odhodit?

Mylíte se. Vy se totiž domníváte, že umělec je bohém, který potřebuje mít minimální sebeovládání. Právý opak je pravdou. Skutečný umělec má být pokorný. Dejme tomu, že se umělci něco podaří a on je finančně satureován. Má před sebou dvě možnosti - žít rok bez práce a jet třeba na Kanárské ostrovy a nebo, že věci, které má udělat, neodloží. To je sebeovládání. Ani - že mně někdo šlape na paty, že někdo má

rád mé věci nebo, že je rád nemá a zatracuje je - moje linie, můj životní program je daný. To je sebeovládání.

Sebeovládání rozumím také tak, že člověk je schopen obhájit své dílo. Vedeme posluchače k tomu, aby se literární formou vyjádřili, aby uměli zformulovat své myšlenky. To se za mých časů nedělalo, stačilo, aby to bylo dobré, ale já vyžaduji, aby o tom, co udělali, nejen přemýšleli, ale uměli to i vyjádřit slovy a obhájit.

Vy sám píšete, jste autorem řady knih. Jaké místo má psaní ve vaší tvorbě?

Psaní pro mě rozhodně není jen koníčkem. Přiznávám, že mám rád češtinu. Ale to nestačilo, když jsem se rozhodl psát knihy, musel jsem se ji naučit ovládat. Když udělám nějakou sochu - musí mít své zákonitosti, tektonické, prostorové a musí přinášet nějaké vnitřní sdělení. Povídku stavím podobně jako sochu, není mezi tím žádný rozdíl - i ta musí mít svou stavbu, kompozici a pochopitelně musí přinášet nějaké sdělení. Považuji to za jeden ze smyslů umění.

Je pro vás snazší předat nějaké sdělení jako sochař nebo jako spisovatel?

Pro mě je obojí stejné. Ale literární formou řeknu mnohem více a rychleji, protože je mnohem více čtenářů. Jsme spíše národem čtenářů, každý má doma nějakou knihu, ale kdo jde dneska na výstavu? Po vyjití knihy se brzy dozvím, je-li kniha dobrá nebo ne. Ale udělám-li výstavu, tak se nemusím nikdy dozvědět, jestli výstava zaujala nebo ne. Kniha je zkrátka komunikativnější pro obě strany.

Berete tedy kritiku jako kritérium kvality své tvorby?

Beru - neberu - to je otázka. My kritiky dnes vlastně žádné nemáme. To, co se dnes tiskne, to jsou jenom recenze - u nás jakoby kritika vymřela. Kritika mě může poučit, může mě rozzlobit, může mě někam směřovat, ale ex post - po vytvořeném díle nemohu tu věc změnit - je už jednou hotová. Hlavním kritériem je autor sám, jeho vnitřní já je tím kritériem nejpodstatnějším. Proto umělec tak potřebuje svobodu. Umění nemůže být řízené, kdybychom tvořili podle toho, co kdo žádá, přestali bychom dělat umění.

Určitou významnou etapu ve vaší tvorbě představují dnes už dobře známé hlavy. Velkou část z nich tvoří spisovatelé. Měl tento výběr vliv na to, že jste sám začal psát?

To asi ne. Výběr hlav jsem dělal podle svých lásek, proto je tam Halas, Vančura, Nezval - cítil jsem to jako dluh generaci, která mě oslovila.

Všechny hlavy vznikly v rozmezí několika málo let. Proč už jste nikdy později žádnou hlavu neudělal a nemáte chuť ztvárnit také dnes nějakého umělce?

Ne, že by chuť nebyla, ale myslím, že už bych tuto formu neuměl udělat. Tato forma - odvážná forma - se dá udělat jenom jednou za život a může ji udělat jenom mladý člověk. Hlavy jsem dělal, když mi bylo 28 - 29 let a po-

Foto: Přemysl Janíček

kusil jsem se takřka o nemožnou věc - ty hlavy jsem dělal podle vyprávění. A samozřejmě jsem s nimi měl děsný neúspěch - byla 50. léta - kdepak takto pojatý portrét - prostě jsem je nesměl vystavit. Hlavy byly poprvé vystaveny až v roce 1979 - po dvaceti letech od vzniku, daleko od Prahy v Chebu na souborné výstavě. Tam si k nim lidé našli cestu a dnes jsou téměř majetkem národa.

V Brně byly hlavy vystaveny již dvakrát - na přelomu roku na retrospektivní výstavě V Domě umění a již v roce 1987 je mohli Brňané obdivovat na výstavě v Etnografickému muzeu.

Ano. Brno v tom sehrálo velkou roli. Výstavu hlav na Kobližné inicioval dr. Hájek, ředitel literárního oddělení Moravského zemského muzea v Brně, který mě vlastně donutil nalézt staré texty, jež jsem napsal, když jsem hlavy dělal. Přčetl si je a byl nadšen - řekl, abych to beze změn, i s těmi škrty vystavil. A tak byly texty vlastně poprvé v Brně zveřejněny a ukázalo se, že to byl šťastný nápad.

Takže nová hlava už nevznikne?

Prozradím vám, že mám nyní zakázku pro Obec spisovatelů - udělat Karla Čapka. Vidíte ten stojan? - ten je už pro něho připraven. Zkusím to - hledám cestu - ke každé hlavě musím mít nějaký výtvarný vynález.

Tak teď čtete Karla Čapka?

Čapek je autorem mého kraje, od mládí ho miluji a všechno, co kdy napsal jsem přečetl, včetně jeho esejí a novinových sloupků. Možná, že mě svým způsobem ovlivnil. Na Čapkovi je zajímavé, že měl rád výtvarné umění a že mu i dobře rozuměl. Vezměme si třeba geniální větu, kterou charakterizoval holandské umění 17. století. Ta věta zní - holandské umění odešlo z parků a katedrál domů a sedlo si. Jestliže někdo dokáže takto vystihnout oblast celého jednoho století, je to génus.

Čili - těším se z daného úkolu, ale zároveň z něho mám obavy. Tedy až to udělám, tak vás

pozvu, abyste viděla, že se to nepovedlo nebo, doufejme, naopak.

Většina kulturních institucí v současné době zápasí s nedostatkem finančních prostředků. Jak vy jako člen Obce spisovatelů, předseda Sdružení sochařů Čech, Moravy a Slezska vidíte vztah kultura a peníze?

Jako spisovatel a sochař mohu prohlásit, že jsou na tom oba obory úplně stejně. Nejsou peníze. Jestliže se naší vládě zdá, že kultura může počkat - potom je to její prohrávek, nikoliv pokles kultury. A jestliže tato vláda ví, že v celém světě se musí kultura podporovat - aby byla, protože je výrazem národa, a ona ji nepodpoří, splácí nad výdělkem na kultuře co nevidět. Dále se sice bude tvořit, umělce nedostatek peněz nezničí, ale páchají se tak velké škody na kulturní úrovni národa. Dost na škodu, kterou způsobuje brak, který se dnes čte a hlad po pornografii, což je ovšem přirozenou reakcí na normální klima socialistické éry.

Nové galerie se stále otevírají...

Jenže to jsou právě ty jiné galerie - soukromé, založené často na tržní ekonomice - to je něco úplně jiného - to jsou butiky. Semtam je v nich k vidění pěkný obrázek - ty musejí zkrachovat. Zkrachují především svým posláním, protože na to, co tam vystavují, není potřeba galerie - ale stačí nějaký stánek na mostě. Opravdový kumšt se stále vystavuje v dobrých galeriích - a ty jsou především státní. Dva roky jsem byl poslancem (od r. 1990 Východočeský kraj v ČNR - pozn.red.) a tak vím, že nadšení pro kulturu v poslanecké sněmovně chybí. Tam mají jiné starosti. Jsem ale životní optimista a domnívám se, že tato doba je přechodná. Nedalo se čekat, že pádem komunismu, budou lidé krásnější, růžovější, morálnější, chytřejší... lidé jsou stále stejní, jen se teď více ukazují jejich chamtivost. Dříve, se báli, teď se nebojí, čehož důsledkem je, že se více krade, - ale to všechno souvisí s obrovským přerodem společnosti...ale věřím, že se tato společnost musí nutně uklidnit - jinak

to nejde.

Říkáte, že mnohé z toho, co se prodává v soukromých galeriích patří do stánku na mostě. Jak se díváte na "umělce" provozující svou živnost na Karlově mostě?

To jsou lidé, kteří nepochopili, o co v umění jde a navíc se tím ještě chtějí živit. Neříkám, že je tam všechno kýčovitě, ale dobrý umělec tam nepůjde. Vadí mi, že se to odehrává zrovna na Karlově mostě - protože Karlův most je klenot a na klenotu nemají být paraziti.

Nedávno jste vyhráli s děkanem FA profesorem Rullerem soutěž "Díky, Ameriko" na památník věnovaný osvoboditelům Plzně. Co byste mohl o vašem návrhu a soutěži říci?

Dílo jsme do soutěže, jejíž první kolo bylo anonymní, přihlásili pod názvem Otisky. Profesor Ruller dělal architektonickou úpravu okolí a já jsem autorem sochy. Je tvořen podstavcem se znaky amerických divizí a do prostoru vrženou americkou vlajkou. Návrhy, z kterých odborná porota vybírala, si budou moci zájemci prohlédnout letos na výstavě v Plzni během oslav osvobození.

Památník má být z kovu. Je kov váš materiál? Myslela jsem, že pracujete především se dřevem a kamenem.

Můj materiál je všechno, co se dá sochařsky zpracovat, i když se nejčastěji vyjadřuji ve dřevě.

Památník má být odhalen v květnu 1995. Myslíte, že již nehrozí, že se budou podobné památníky odstraňovat?

Tak to se mě moc ptáte, to nevím...já věřím, že ne, že by se v tomto měla Evropa už uklidnit.

Co si vůbec myslíte o u nás tak často provozované činnosti - odstraňování a následném znovuoobnovování soch?

Pomníky, které vznikly v určité době, by taky měly zůstat jako symbol té doby. Pomník za tu dobu nemůže, pomník je mínění, výraz své doby, která něco chtěla oslavit...je tak vlastně výmluvným dokumentem další generací. Pomník má zůstat - tak jako se neodstraňovaly pomníky v Římě - kvůli nim se tam dnes jezdí. Ovšem - podmínkou je, aby byl pomník umělecké dílo...posoudit by to měli jediné odborníci a ti by neměli být řízeni žádnou stranou.

Spisovatelé někdy trpí pocitem marnosti - všechno už bylo napsáno, člověk už nemůže říci nic nového, nic se nestane, když právě jeho kniha nebude napsána. Musíte překonávat také podobné pocity?

To patří k tvorbě - jednou ano, jednou ne. Tvořím proto, že musím, že chci. Linie stálého poznávání musí být vzestupná, jakmile začne být klesající, tak musím balit. Řeholí naší profese je, že si nemůžete dovolit být flink nebo podvodník nebo lhář - to nejde. V kumštu nelze lhát. Jestliže jsem žil a pracoval, a jestliže mám tu ctizádost, tak by po mně měla zůstat stopa. Pak záleží, jak bude hluboká. Nic víc.

Děkuji za rozhovor.

Marcela Klíčová

Cyničtější ekonomové s oblibou říkávají, že žádný vztah, který není založen na principu má dáti - dal, nemá naději na trvalejší a přitom uspokojivou existenci. Jinými slovy, jediný dosud známý systém regulace společenských vztahů je systém založený na principu nabídky a poptávky. Domnívám se, že použití tohoto principu je plně odůvodnitelné i ve vztahu k vysokému školství. Proč je tomu tak? Podívejme se na danou otázku očima ekonomie.

Studenti

Na jedné straně stojí státem garantovaná úroveň a pozice institucí poskytujících vzdělání, na straně druhé existuje určitá objektivní poptávka po vzdělání. S cenou vyrovnávající tento vztah je spojeno mnoho aspektů. Patří k nim např. preference dlouhodobých perspektiv seberealizace na trhu práce před krátkodobými perspektivami, společenská ohodnocení, osobní (lépe však osobnostní) obohacení a zkvalitnění, ale především systém financování vysokých škol.

a učitelé

Donedávna jsme byli zvyklí na stav, kdy jsme si platili vysoké školy pouze nepřímo, totiž prostřednictvím daní. Uvažovaná změna - placení školného, a to byť i jen jeho částí - s sebou přináší vedle dalších i nesmírně závažný psychologický moment. Do nové (staronové?) role staví subjekty tržního vztahu, tj. učitele a studenty a jejich vzájemný poměr profesionalizuje.

Předpokládám-li, že student není o nic méně "homo economicus" než jeho učitel, pak je logické, že se jako poptávková strana bude snažit maximalizovat zisk spojený s finančními náklady na studium. Zjednodušeně řečeno to znamená, že možnost studia se stane placenou službou, ze které bude chtít mít daný student co možná největší užitek. Co tedy od této klíčové změny ve vysokém školství očekávám?

Očekávám, že se studenti na rozdíl od dnešního stavu stanou primárním nositelem změn. Očekávám, že se zprofesionalizuje nejen poměr učitel - student, ale že dojde i ke změně statusu studenta, který, vědom si nikoli svých povinností, ale svých nároků a práv, začne brát studium takéž profesionálně. Což následně vyvolá tlak na ozdravný proces na našich vysokých školách a zřejmě zapříčiní mnohé kontroverzní situace.

Podívám-li se z výše uvedeného pohledu na návrh novely vysokoškolského zákona, musím konstatovat, že jeho tvůrci naprosto nepochopili situaci na vysokých školách v nejbližší budoucnosti. Zřejmě nejsem sám, komu v návrhu chybí komplexní systémový pohled na vysoké školy. Vadí mi zcela evidentní snaha eliminovat studentský živel ze spoluúčasti na řízení školy. Konkrétně jde o oslabení pozice akademického senátu - a přenesení jeho pravomocí do vědeckých rad a na výkonné vedení škol. Více než diskutabilní je otázka posílení administrativní složky vedení školy.

Poslední signály naznačují, že ministerstvu byla ukázána strategie, jak tyto věci řešit. Věříme, že ji ministerstvo pochopí.

Ing. Roman Zeman

Proděkan pro vědeckou činnost FS VA v Brně předává diplomy nejlepším autorům odborných prací. Druhý student zleva je Ondřej Matuška z 5. roč. FS-VUT v Brně

UČME SE SPOLUPRACOVAT

První vědecká konference studentů fakulty strojí Vojenské akademie v Brně s účastí studentů z FS VUT v Brně

Studentská vědecká odborná činnost (SVOČ) má na Vojenské akademii v Brně již dlouholetou tradici. Je jednou z oblastí, která přispívá k odbornému růstu studentů a tvoří nedílnou součást výchovně-vzdělávacího procesu ve vojenské vysoké škole. Nejdůležitější úlohu v této oblasti mají jednotlivé katedry při fakultách, které každoročně vypisují témata možných prací ve SVOČ z okruhu problémů jejich výzkumné činnosti. Na řešení vybraných témat se vedle kroužků SVOČ podílí i vědecké a pedagogické síly z řad studentů, jejichž místa jsou každoročně obsazována konkursem.

Ve školním roce 1992-93 bylo snahou prosadit záměr na vyšší kvalitu v rámci studentsko-vědecké odborné činnosti na úkor kvantity podaných odborných prací studentů. Jde o překonání dosavadního extenzivního pohledu na SVOČ k nové filosofii intenzivního pojetí na bázi dobrovolné činnosti studentů s možností seznámení se s metodami vědecké práce již od nižších ročníků studia na vysoké škole. Studenti zapojení do SVOČ tak získávají zkušenosti z vědecké práce, což také přispívá ke zpracování diplomových prací na kvalitativně vyšší úrovni.

Dosavadní pojetí fakultního kola SVOČ na strojí fakultě VA v Brně bylo změněno na "Vědeckou konferenci studentů" za účasti i autorů prací z FS VUT v Brně. První konference v novém pojetí se uskutečnila 27. ledna 1993 v prostorách VA v Brně a na její program bylo zařazeno 22 odborných prací (z toho dvě z FS VUT). Konference zahrnovala 3 sekce z oblastí: strojí - teoretické a konstrukční, strojí - provoz a opravy a sekce mezioborovou.

Absolutní pořadí na prvních třech místech bylo následující:

Na první místo zařadili členové hodnotící poroty odbornou práci vědeckého kroužku z katedry materiálu a technologie speciální výroby s názvem: "Vakuové odplyňování slitin hliníku", kterou zpracoval kolektiv studentů z 2. ročníku civilního směru materiálového inženýrství ve složení: Pavel JOB, Michal ČERNÍK a Antonín

VENERA. Vítězná práce studentů byla příspěvkem k posouzení a porovnání ekologicky nezávadných, investičně a provozně nenáročných způsobů odplyňování, vhodných i pro malé slévárny. Z možných metod bylo zvoleno statické vakuové a podtlakové odplyňování v porézním kelímku. Pro novou metodu podtlakového odplyňování byl navržen způsob kontroly prodyšnosti kelímků a rovněž bylo ověřeno použití grafito-šamotových kelímků tužské výroby. S využitím metalografických výbrusů vzorků tuhnuvších ve vakuu a s přihlédnutím k jejich hustotě byla účinnost odplynění ověřena experimentálně. Současně byly zhodnoceny výhody a nevýhody uvedených rafinačních metod.

Na druhém místě se umístila odborná práce autora Ondřeje MATUŠKY z 5. ročníku FS VUT s názvem: "Využití Beziér-Bernsteinych polynomů pro návrh vodního stroje". Konzultantem byl doc. Ing. František Pochylý, CSc. (FS VUT). Odborná práce byla zaměřena k použití nových a progresivních metod hydraulického návrhu vodního stroje s využitím diferenciální geometrie. Pozornost odborné práci byla zaměřena hlavně k užití počítačové grafiky.

Třetí místo patřilo nstržm. Jiřímu NOVÁKOVI z 5. ročníku automobilního směru na FS VA za jeho práce s názvem: "Studie přestavby OT-64 na požární obrněné vozidlo OT-64 COS 35".

Příklady uvedených prací ilustrují možnost zapojení studentů vysokých škol civilního i vojenského směru do vědecké odborné činnosti ve spolupráci s průmyslem, z něhož vychází aktuální podněty k řešení a který následně výsledky přebírá pro vlastní realizaci v praxi.

Blízká budoucnost možná ukáže na aktuálnost setkání studentů obou vysokých škol, která by vedla ke společnému řešení výzkumných úkolů pro praxi, což je završením společné účasti na vědecké konferenci studentů.

Ing. Milan DVOŘÁK, CSc.
FS VA v Brně

POZNÁMKA Z PROCHÁZKY

Brno, na to se nyní často zapomíná, mělo co dát nejen sobě, ale i státu v průmyslu, občanské toleranci, umění a také v architektuře. Nebyl to jen Mies van der Rohe a jeho vila pro rodinu průmyslníka Tugendhata, ale celá škola brněnské moderní architektury spojená se jmény Fuchs, Rozehnal, Wiesner, Grunt, Višek a plejádou dalších, která později jako vyhraněný moderní architektonický styl, dostala jméno Brněnský funkcionalismus, známější víc ve světě než v Brně. Snad proto, že tato avantgarda netrvala dlouho a lze ji spojit přibližně s první republikou.

Pak následovala předlouhá léta útlumu končící devastací architektonické a urbanistické tvorby. Jen tu a tam se objevila díla s určitou koncepcí. Dalo by se říci, že stavební výroba a ke kultuře nevšímaví politici (pokud kulturníci byli ukázněni) dali výstavbě nový směr. Dal by se nazvat tvorbou buldozeru a jeřábové dráhy. Tak vznikla sídliště, za něž dnes, až na drobné výjimky, by se měli jejich "tvůrci" omluvit. Už za to, že místo aby stáli na vlastních výtvarných nohou, klečeli před direktivami mocných.

Příkladem naprosté ztráty koncepce, sahající až k architektonicko-urbanistické zhůvěřilosti je komplex strojí fakulty na Palackého vrchu. Pomineme-li naprostou necitelnost urbanistickou, jejímž následkem bylo totální zničení líbezného kousku přechodu města ve volnou živou přírodu, nelze neodsoudit monstrum 20podlažní skloplechové krabice, vyklíčnicku naprosté tvůrčí neschopnosti navrhovatelů. A nebudiž při tom zapomenuto, že duchovním dítětem učitelů fakulty architektury VUT, té fakulty, která byla kdysi spojena s érou tvůrčí funkcionalismu. Není nezajímavé, že areál pod Palackým vrchem byl již jednou vybrán pro výstavbu budov VUT. Řešitelem byl tehdy profesor Bedřich Rozehnal, který naprosto respektoval krajinu, její utváření, její horizont, koncepcí nepřesahovala výškové čtyři podlaží. Nelze říci, zda světoví architekti vybrání nedávno investory budoucího Technologického parku (bude v prostoru mezi stávajícími budovami a Pražskou radiálou) Rozehnalovu

studii znali, či ne, ale vycházeli ze stejného výškového a prostorového řešení, jen málo přizpůsobeného znakům dalšího tisíciletí. V návrzích se ozývalo, ovšem v jiném tvarovém pojetí, i Rozehnalovo pavilónové řešení.

Chodec si pochopitelně nevyrací krk, aby zhlédl celé "dílo", hledí jen ve svém obzoru, a tu mu neujde další relikt z doby, řekněme so-rely nebo spíše z doby umění politického, schvalovaného ideologickými vůdci okresu, kraje či ještě výše. Nejpohodlnější to bylo, když schvalovatelem byl sám tvořič, jako tomu bylo v případě Miloše Axmana, který byl sám svým schvalovatelem z titulu mnoha politických funkcí a prebend. Mezi nimi byla i profesura výtvarna právě na architektuře VUT. A tak se dostalo nové budově té cti, že předpolí vstupu zdobí ženská supervzrostlá figura neurčitého poslání. Někdy se podobá pasačce krav na zarostlých pláních pod školou, jindy z výrazu obli-

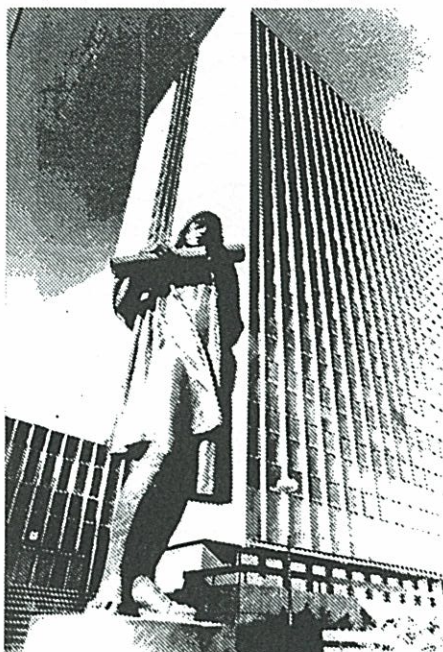

Foto: Přemysl Janíček

čeje a jakéhosi futrálu v ruce by spíše připomínala bytelnou inseminátorku, ale nejspíše jde o šťastnou absoltentku VUML, odcházející pohánět v roli kádrové své svěřence k rychlejší cestě k zářným zítřkům.

Paradoxní situace nastává ve chvíli, když se odvážíte opustit líc budovy, obejdete ji, projdete podél kupodivu normálně vyhlížejících budov trať a dílen až k takovému, ne právě udržovanému plácku. A tam se nelze zastavit před již na první pohled vyzývající sochou. Okřídlený kůň nesoucí dvě postavy, sedící zády k sobě. Fantazie výtvarníka vytesaná v kámen a rukopis díla nemůže zapřít tvůrce - Aloise Mikulku, výtvarníka básnivého, až neuvěřitelné potence myšlenky a tvaru. Což takhle provést jen malou rošádu? Což, páni, dát Mikulku na proscenium budovy a "husopasku" instalovat do atria, ať v klidu a míru hledí třeba jen tak, aby jí nebyla dlouhá chvíle. Připustíme-li že technika je fantazie přetvořená do čísel, pak Mikulkovo dílo má plné právo stát u vstupu do budovy jedné z technických věd, vždyť na její sokl autor vytesal: "Každý vynález byl napřed neuskutečnitelný sen".

Jednostranný technokratický trend s průmyslovou civilizací vytvořil antropocentrickou společnost, v níž byl člověk přesvědčen, že mírou všech věcí byl on sám. Byl hrdý na své schopnosti měnit povrch planety. Stavěl přehradu, mýtil lesy, vysušoval bažiny, stavěl dálnice bez ohledu na ostatní pozemské tvory, jimž tím přetínal stezky a ztěžoval přístup k napajedlům.

Technika hledá

Příroda se stala pro člověka otrokem, davatelem energetických zdrojů a jiných surovin. Smyslem jeho života se stala narůstající spotřeba. Byl to člověk konzumní společnosti.

Na základě tohoto způsobu života se začalo měnit chemické složení celé biosféry, hydrologické cykly a počasí, narušila se vrstva ozónu, chránící život před kosmickými paprsky. Jednostranně zaměřená technokratická civilizace zamořila ovzduší, vodu i půdu toxickými látkami a radioaktivním odpadem natolik, že tyto se již nikdy nebudou moci vrátit k původní čistotě.

nové cesty

Moderní přístrojová technika vytvořila elektromagnetická pole s nepříznivými účinky na lidský organismus.

Zamýšlíme-li se nad základními úkoly vědy a techniky, uvědomujeme si, že jde především o hledání pravdy, o odhalování zákonů. Ničení však znamená pohrdání zákony. Porušením základního zákona rovnováhy se tempo vymírání živočišných a rostlinných druhů na naší planetě stále zrychluje a je bez obdoby. Naproti tomu dochází k stále většímu nebezpečnému nárůstu lidské populace.

Karteziánský dualismus - hmota kontra energie, člověk kontra příroda, subjekt kontra objekt smutně dohřívá svou úlohu.

Je třeba ho nahradit novým holistickým paradigmatem, modelem relačního totálního pole, v němž člověk je neoddělitelný od prostředí, a v němž se prostředí a člověk vzájemně zpětnovazebně ovlivňují.

Síťové pojetí kvantové teorie nás upozorňuje, že my lidé síť netkáme, ale jsme pouze její součástí, a proto cokoliv provedeme se sítí, učiníme sami sobě. V důsledku toho jsme v nebezpečí, že to, co se nyní děje se zvířaty, se v budoucnu stane i člověku, to, co postihne planetu, postihne i člověka. Všechno je navzájem propojeno. Na základě toho není již pro člověka možné vystačit s jednostrannou činností mozku, dominující pouze frontální laloky (jak to bývalo charakteristické pro technokratický typ člověka), věda je povinna se dnes věnovat i studiu temporálních a týlních laloků, aby mozek mohl pracovat vyrovnaně a zdravě, a aby člověk v budoucnosti mohl napravovat to, co se ještě napravit dá.

Čím dříve tuto trpkou skutečnost přijme, tím rychleji bude přispívat nejen k ozdravení vlastního, ale i celé planety. Pak se bude moci jeden druhému podívat s čistým svědomím do očí, bude ve svém nitru cítit klid a mír, vnitřní spokojenost a krásu.

To přece stojí za to se o to pokusit.

(UH)

REKREACE PRO DĚTI

Vysoké učení technické v Brně také v tomto roce uskuteční výměnnou rekreaci dětí zaměstnanců VUT v Brně a university M. Koperníka v Toruni.

Rekreace dětí ve věku od 12 do 16 let je zajištěna jeden týden v universitním městečku v Toruni a jeden týden v přímořském rekreačním středisku v Rowech v termínu od 24. 7. do 7. 8. 1993.

Cena pobytu je 1250,- Kč. Zaměstnanci VUT mohou požádat o příspěvek z odborových prostředků.

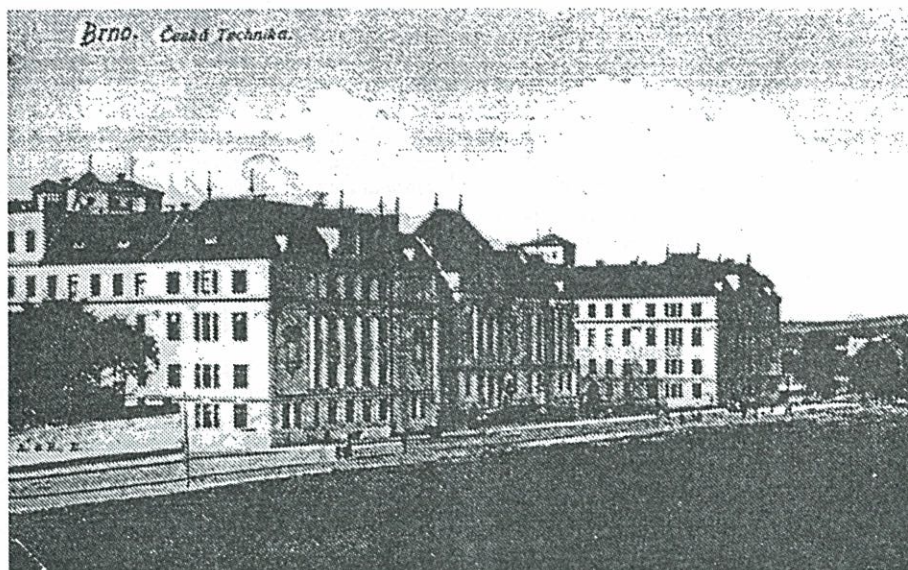
Přihlášky podejte písemně personálnímu útvaru rektorátu VUT do 30. dubna 1993. V přihlášce uveďte jméno a příjmení dítěte, datum narození, bydliště, číslo pasu (každé dítě musí mít platný cestovní doklad).

Personální útvar rovněž přijímá přihlášky zájemců, kteří by pracovali jako doprovod a dozor našich dětí v Polsku, resp. vykonávali některé činnosti související s ubytováním a rekreací polských dětí u nás.

Alena Uhlířová

PÚ rektorátu VUT, tel.č.: 740500/170

Valtr Urbánek

Feldpost Česká technika

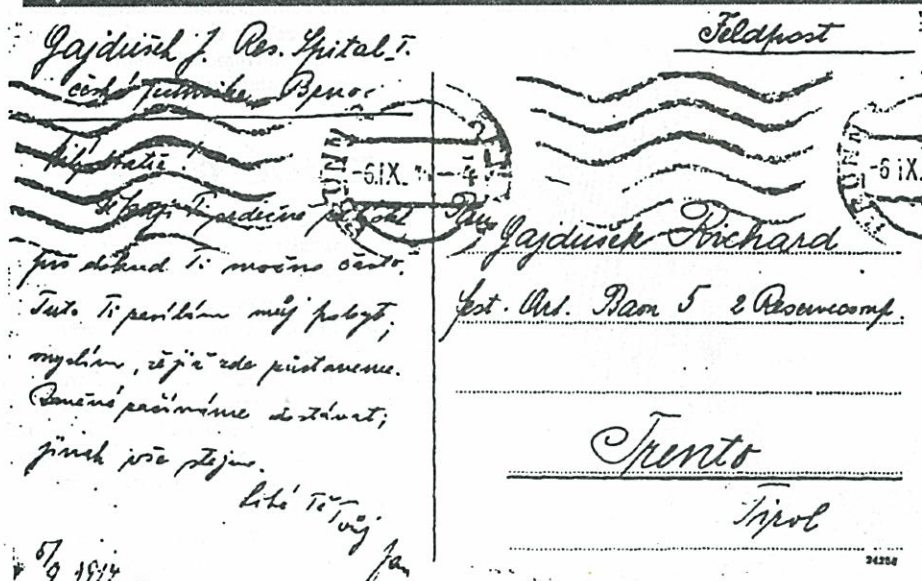
Historii mají nejen lidé. Svě si prožili i věci, předměty, objekty, které je v denním životě obklopují. Některé události s nimi spojené zůstaly trvale zaznamenány, jiné dávno odvál čas. Tak třeba budovy VUT v Brně, objekt na Veveří ulici. Tento soubor staveb, zbudovaný podle projektu J. Bertla, byl slavnostně otevřen 25. června 1911 a Česká vysoká škola technická v Brně tak konečně získala vlastní budovy.

Uplnuly téměř přesně na den tři roky a 28. června 1914 byl v Sarajevu při návštěvě Bosny zastřelen rakouský následník trůnu František Ferdinand d'Este. Do měsíce, dne 28. července, Rakousko vyhlásilo válku Srbům. První světová válka mohla začít. Svě místo v ní dostaly i objekty České vysoké školy technické na Veveří ulici. Byly změněny v záložní nemocnici rakousko-uherské armády, což se dnes už ani neví. Mám tu však zajímavý doklad. Už v samotném začátku války cestoval Feldpostem, poštou, z Brna do tyrolského Trentu pozdrav s obrázkem České techniky. Gajdušek J., zařazený v Reserve Spitalu I., Česká technika, Brno, píše dne 5. září 1914 svému bratru Richardovi, toho času u Festung Artillerie, Battalion 5, 2 Reserve compagnie:

Milý bratře!

Děkuji Ti srdečně za lístek, piš, dokud Ti možno, často. Tuto Ti posílám můj pobyt; myslím, že již zde zůstaneme. Raněné začínáme dostávat; jinak vše stejné. Líbá Tě Tvůj Jan

Doc. Ing. Vladimír Ustohal, CSc.

Klíč k Evropě

Nevíte co znamená zkratka AEGEE - Rádi byste měli přátele po celé Evropě - Je vám blízká myšlenka jednotné Evropy

Co to je AEGEE:

Zkratka AEGEE znamená Association des Etats Généraux des Etudiants de l'Europe. AEGEE-Europe je mládežnická organizace, ve které se organizují především studenti různých směrů a fakult a mají společnou myšlenku - sjednocené Evropy. Organizace byla založena v roce 1985 v Paříži a v současné době má kolem 15000 členů. Tito členové jsou organizováni v asi 150 anténách. Organizace není náboženskou ani výdělečně činnou a je politicky i finančně nezávislá.

AEGEE-Europe usiluje o to, aby se národní studenti stali evropskými občany. Jeho cílem je podporovat evropskou integraci a spolupráci mezi mladými lidmi. AEGEE se totiž domnívá, že evropská integrace je spíše otázkou postoje než formy.

Tato organizace dává mladým lidem možnost poznávat se, diskutovat o aktuálních

otázkách a spolupracovat. Osobní styky pomáhají nalézt vše co máme společné i to, v čem se lišíme. AEGEE organizuje kongresy a festivaly na aktuální evropská témata, kde mohou členové diskutovat s významnými experty a politiky.

Struktura AEGEE:

Celá organizace funguje na dvou úrovních: lokální - složená z tzv. "antén", což jsou základní jednotky, které svoji činnost, týkající se evropského tématu, organizují zcela nezávisle, avšak ve shodě se základními principy AEGEE-EUROPE.

Evropská úroveň - skládá se z "Agory", což jest všeobecné shromáždění zástupců všech antén, koná se 2x ročně. Agora určuje směry činnosti organizace a volí 16-ti členný Comité Directeur (CD), tzn. výkonný orgán, kde musí být zastoupeno nejméně 7 národností. CD reprezentuje asociaci na veřejnosti a koordinuje práci celé organizace, nezávisle na úrovni národní.

Na závěr bych chtěla podotknout, že se

tato iniciativa setkala s podporou i u některých významných osobností jako např. Jaques Delors, Francois Mitterand, Giulio Andreotti nebo Margaret Thatcherová.

V současné době v Brně vzniká pobočka této organizace. Zatím má pouze status kontaktu, ale počítá se, že brzy bude na Agore v Praze podepsána smlouva s AEGEE-Europe a v Brně vznikne kontaktní anténa. Jestli si myslíte, že byste mohli být nějak užiteční, chtěli byste se na činnosti organizace podílet nebo se zatím jenom informovat, tak neváhejte a kontaktujte: Eva ZHOŘOVÁ, Cihlářská 20, 602 00 Brno, tel. 740214.

(EZ)